

KOMPAS OP KOERS

STRATEGISCH PLAN DE KOM
2026-2029

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD & SITUATIESCHETS..... 4

WAAR STAAN WE?..... 5

MISSIE & VISIE..... 7

EEN AANGESCHERPTE KOERS IN EEN NIEUWE FASE..... 8

MISSIE..... 9

VISIE..... 10

ONS SPEELVELD..... 11

MIDDEN IN NIEUWEGEIN..... 12

REGIONALE AANTREKKINGSKRACHT..... 13

LANDELIJKE ROL EN SECTORONTWIKKELING..... 14

DE ROL VAN CULTUUR IN DE STAD: EEN LEVEN LANG DE KOM..... 15

ONZE WAARDEN..... 16

EEN LEVEN LANG DE KOM:
DOELGROEPBENADERING PER LEVENSFASE..... 17

ROL VAN CULTUUR IN EEN STAD..... 18

STRATEGISCHE RICHTINGEN..... 19

1. THEATER EN PROGRAMMERING
ALS ARTISTIEK KOMPAS..... 20

2. DE BEWEGING NAAR DE MENSEN -
TOEZOEKLICHTEN NAAR WAAR CULTUUR NOG
NIET VANZELFSPREKEND IS..... 22

3. CULTUUR VOOR IEDEREEN -
TOEGANKELIJKHEID EN KANSENGELIJKHEID..... 24

4. HOSPITALITY ALS HART VAN DE BELEVING..... 25

5. SLIMMER ORGANISEREN - SYNERGIE EN
CULTUREEL ONDERNEMERSCHAP..... 26

IMPACT & ONDERBOUWING..... 27

DE BEWEZEN WAARDE VAN CULTUUR..... 28

ORGANISATIE & UITVOERING..... 31

SLOTWOORD..... 34

SAMEN VERDER BOUWEN AAN
EEN STAD VOL CULTUUR..... 35

BIJLAGE..... 36

IMPACTMATRIX..... 37

VOORWOORD & SITUATIESCHETS

WAAR STAAN WE?

DE KOM IS HET LEVENDIGE EN VEELZIJDIGE CULTURELE HART VAN NIEUWEGEIN. EEN PLEK WAAR DUIZENDEN MENSEN JAARLIJKS SAMENKOMEN: VOOR THEATER, LES, ONTMOETING EN INSPIRATIE. VAN BEKENDE CABARETIERS EN GROTE GEZELSCHAPPEN TOT VERNIEUWENDE MAKERS EN LOKAAL TALENT. IN ONZE THEATERZALEN ONTSTAAN MOMENTEN DIE VERBINDEN – EEN AVOND VOL VERWONDERING, REFLECTIE OF ONTROERING. NIEUWEGEINERS HOEVEN DAARVOOR DE STAD NIET UIT, EN STEEDS VAKER KOMEN BEZOEKERS UIT DE REGIO JUIST NAAR NIEUWEGEIN TOE.

Dat we onlangs zijn uitgeroepen tot Theater van het Jaar is een mooie erkenning van wat we hier samen doen: kwaliteit bieden, gastvrij zijn en een breed publiek bereiken. Nieuwegein is trots op DE KOM, en steeds meer mensen ontdekken waarom.

We zijn méér dan een theater alleen. We zijn het podium van de stad. Een plek waar je kunt leren en jezelf kunt ontplooien. Waar jongerenprojecten ontstaan, stadsinitiatieven zichtbaar worden, en dansscholen en amateurgezelschappen hun plek vinden. Waar lokale partners en ondernemers het podium krijgen via evenementen en congressen. We slaan bruggen tussen generaties en gemeenschappen en zorgen dat cultuur ook terecht komt bij mensen voor wie dat minder vanzelfsprekend is.

UNIEKE STRUCTUUR BIEDT MOGELIJKHEDEN

Onze structuur – waarin theater, kunstencentrum en stadsprogrammering op deze schaal zijn verenigd – is bijzonder. Vanuit één organisatie werken we op schoolpleinen, in wijken, in onze eigen studio's en op het podium. We maken programma's, ondersteunen makers en zoeken actief de verbinding met domeinen als zorg, welzijn en onderwijs. Deze combinatie maakt het mogelijk dat we cultuur inzetten als middel om maatschappelijke vraagstukken aan te pakken.

In ons kunstencentrum inspireren we (jonge) Nieuwegeiners om zelf cultuur te maken. Om te oefenen, creëren en presenteren. Om te delen wat ze leren en maken. Kinderen zetten er hun eerste stappen op het podium, volwassenen hervinden er

hun passie, en communities ontstaan rond cultuur. Wat hier groeit klinkt door in de rest van de stad en blijft mensen bij, een leven lang.

KOERSEN OP DYNAMIEK VAN NIEUWEGEIN

Nieuwegein is een jonge stad in beweging. De stad groeit, verkleurt en vergrijst. Nieuwe buurten verrijzen, de bevolkingssamenstelling verandert snel, en sociale netwerken zijn in een New Town als de onze minder vanzelfsprekend.

Tegen die achtergrond spelen vraagstukken rond samenhang, mentale gezondheid, kansengelijkheid en wijkverbinding. DE KOM positioneert zich dicht op die opgaven – in de zaal, in de studio's en in de stad – en beweegt mee op het ritme van de stad.

Met onze veelheid aan functies en doelgroepen opereren we in een breed speelveld; dat vraagt om flexibiliteit en ondernemerschap. In dit plan bouwen we verder op een sterke basis en leggen we nieuwe accenten: hoe we koers houden, richting geven aan de stad van morgen, en cultuur stevig verankeren in het dagelijks leven van Nieuwegeiners.

foto: Carol Olerud

WAAR GAAN WE NAARTOE?

DE KOM staat. Met een sterk team, een stevig fundament en een breed netwerk in de stad. Daar bouwen we op voort. We verdiepen onze rol als verbindende kracht en benutten de unieke combinatie van theater, kunstencentrum en stadsprogrammering om meer te doen met wat er al is.

We blijven programma's ontwikkelen die raken, uitdagen en uitnodigen – passend bij de diversiteit van Nieuwegein. Daarbij werken we samen met partners uit de stad: scholen, bibliotheek, zorgorganisaties, amateurkunstenaars en bedrijfsleven. Zo bereiken we zowel mensen die actief cultuur opzoeken als mensen voor wie cultuur minder vanzelfsprekend is.

In dit beleidsplan geven we richting aan die ambitie. Samen met inwoners, partners en gemeente bouwen we aan een stad waarin cultuur zichtbaar, voelbaar en van iedereen is.

DE KOM ALS ECOSYSTEEM

DE KOM functioneert met zijn afzonderlijke onderdelen als een netwerk: dynamisch, verbonden en in voortdurende wisselwerking met de omgeving. Theater, kunstencentrum, stadsprogrammering en onze evenementen- en verhuurtak vormen samen één geheel – ieder met een eigen focus, maar gedragen door dezelfde gastvrije, maatschappelijke en culturele context.

Vanuit die verbondenheid werken we:

- In onze zalen, met een professioneel samengestelde programmering, horeca en verhuur. Als een van de grootste theaters buiten de stad Utrecht hebben we een brede zichtbaarheid en aantrekkingskracht voor zowel Nieuwegein als de regio.
- In de stad, voor, door en met inwoners, jongerenprojecten, cultuur op school en

initiatieven zoals *Van Straat naar Spotify*, *Kunst op Recept*.

- In ons kunstencentrum, met ruimte voor cultuurbeoefening in de breedste zin. Hier vinden cursussen en lessen plaats, en vinden Theater Totaal, dansscholen en amateurkunstgezelschappen hun plek
- Met partners uit het sociaal domein, onderwijs en bedrijfsleven, ontwikkelen we programma's waarin cultuur een actieve rol speelt bij het aanpakken van maatschappelijke vraagstukken.
- De gemeente Nieuwegein is in dit alles een onmisbare partner. Als mogelijkmaker, partner en medevormgever helpt zij ons om onze ambities te realiseren. In onze zalen, in de stad en in het leven van inwoners. Op dat stevige fundament bouwen we samen verder.

MISSIE & VISIE

EEN AANGESCHERPTE KOERS IN EEN NIEUWE FASE

VIER JAAR GELEDEN ACTUALISEERDEN WE ONZE MISSIE EN VISIE IN EEN NIEUW BELEIDSPLAN. DIE BLEKEN ROBUUST, OOK TOEN DE WERELD ONVERWACHT TOT STILSTAND KWAM. TIJDENS DE PANDEMIE HIELDEN WE CONTACT MET PUBLIEK, LEERLINGEN EN MAKERS, EN BLEVEN WE ZICHTBAAR EN BETROKKEN. ONZE KERNWAARDEN – OPEN, BETROKKEN, GASTVRIJ, INNOVATIEF EN ONBEGRENSD – VORMDEN DAARBIJ EEN KRACHTIG KOMPAS.

In de jaren daarna toonde DE KOM haar veerkracht én groei­kracht. We bereikten bezoekers­records en werden in 2025 uitgeroepen tot Theater van het Jaar. De stads­program­mering kreeg vorm en wordt inmiddels breed gedragen. Het kunstencentrum ontwikkelde zich tot het kloppend hart van sociaal­maatschappelijke cultuurparticipatie. Alleen al voor het theaterprogramma ontvangen we jaarlijks meer dan 66.000 bezoekers – ongeveer evenveel als Nieuwegein inwoners telt.

We zijn klaar voor de volgende fase: een periode van verdieping en herijking. Onze kernwaarden blijven richting geven, maar vragen om een nieuwe vertaling naar de uitdagingen van nu. Daarom formuleren we in dit plan een hernieuwde missie, een toekomstgerichte visie en heldere strategische keuzes.

MISSIE

DE KOM IS DE CULTURELE ONTMOETINGSPLEK VAN NIEUWEGEIN: EEN PLEK WAAR BELEVEN, MAKEN, LEREN EN ONTMOETEN SAMENKOMEN. WE PRESENTEREN ÉN ONTWIKKELEN CULTUUR, VERWEVEN MET HET RITME VAN DE STAD EN MIDDEN IN HET DAGELIJKS LEVEN.

Met initiatieven en verhalen slaan we bruggen tussen mensen en gemeenschappen. We inspireren, activeren en dragen bij aan een samenleving waarin cultuur versterkt en verbindt, juist waar kansen, achtergronden of leefwerelden uiteenlopen. Voor iedereen. Een leven lang.

We zijn het podium van de stad – een plek voor wat gedeeld, gezien en beleefd wil worden.

WIST JE DAT...

... de betekenis van onze naam, DE KOM, stamt uit de jaren 80, toen De oude Kom werd geopend in het nieuwe Nieuwegein? De KOM als Kulturele Ontmoetingsplaats voor Mensen. Waar de schrijfwijze is veranderd, is de betekenis nog levendig als altijd.

VISIE

IN EEN TIJD WAARIN SOCIALE SAMENHANG ONDER DRUK STAAT, MENSEN ZICH ACHTER SCHERMEN TERUGTREKKEN EN HET RISICO OP GESCHIEDEN LEEFWERELDEN TOENEEMT, GEEFT CULTUUR ONS DE RUIMTE OM MET AANDACHT SAMEN TE KOMEN: TE KIJKEN, MEE TE DOEN EN ELKAAR LIVE TE ONTMOETEN IN EEN GEDEELDE ERVARING.

Nieuwegein is bij uitstek een stad waarin cultuur verschil kan maken. In een stad die relatief jong is, groeit en voortdurend verandert, biedt cultuur houvast en herkenning, maar ook nieuwe ontmoetingen en perspectieven – op het podium, in de foyer en in de haarvaten van de stad. Het versterkt de identiteit van inwoners én vergroot de aantrekkingskracht van Nieuwegein als plek om te wonen, te werken en je te verbinden. Dat maakt cultuur niet alleen waardevol voor huidige bewoners, maar ook aantrekkelijk voor nieuwe inwoners die hun thuis zoeken in een stad in beweging.

Cultuur heeft bewezen positieve effecten: op de aantrekkingskracht en levendigheid van een stad, op kinderen die opgroeien, op volwassenen en ouderen die inspiratie of houvast zoeken. Onderzoek laat zien dat cultuur ons bovendien beter in staat stelt

om om te gaan met dat wat anders is – een bewezen bijdrage aan minder polarisatie en meer begrip. Wij zien cultuur als noodzakelijke voorwaarde om samen te leven en jezelf te ontwikkelen.

Dat is de kern van wat wij doen: ervaringen creëren die blijven doorwerken, in het hoofd, in het hart en in het dagelijks leven van de stad.

DE KOM is de creatieve spil van Nieuwegein. We verdiepen die rol: het theater als plek waar perspectieven zich ontwikkelen; het kunstencentrum waar mensen samen leren, maken en groeien; een stadsprogrammering die met partners en inwoners cultuur zichtbaar en toegankelijk maakt in de hele stad; en een podium

voor congressen, evenementen en zakelijke ontmoetingen waar bezoekers en organisaties elkaar vinden rondom (maatschappelijke) verhalen en thema's.

Wij zien een stad waarin cultuur vanzelfsprekend verweven is met het dagelijks leven. Cultuur brengt mensen op de been en bij elkaar: mensen doen mee, uiten zich en komen tot hun recht.

Zo bouwen we aan een samenleving waarin cultuur bijdraagt aan betrokkenheid, stedelijke vitaliteit en een veerkrachtige democratie. Waar niemand buiten de boot valt, ook niet als netwerken veranderen of wegvallen. Voor iedereen. Een leven lang.

ONS SPEELVELD

foto: Elise Stegeman

MIDDEN IN NIEUWEGEIN

DE KOM IS STEVIG INGEBED IN DE STAD. WE WERKEN DAGELIJKS SAMEN MET SCHOLEN, ZORG- EN WELZIJSORGANISATIES, WIJKNETWERKEN, DE BIBLIOTHEEK, AMATEURGEZELSCHAPPEN, BEDRIJVEN EN INITIATIEVEN VAN INWONERS. DEZE SAMENWERKINGEN VORMEN DE RUGGENGRAAT VAN ONZE LOKALE FUNCTIE.

Met het primair en voortgezet onderwijs en partners als Kunst Centraal werken we aan betekenisvol cultuuronderwijs voor alle leerlingen, structureel ingebed in het curriculum. Met organisaties als Movactor, Verbindion en Bibliotheek Nieuwegein realiseren we programma's op het snijvlak van cultuur, welzijn en participatie. Denk aan initiatieven als de dinsdagmiddagserie voor ouderen, *Kunst op Recept*, jongerenprojecten zoals *Van Straat naar Spotify*, cultuur in de wijk en programma's rond mentale gezondheid, vitaliteit en zingeving.

DE KOM is hierdoor méér dan een podium of aanbieder. We zijn een netwerkorganisatie, een ontwikkelplek en een maatschappelijk partner. Onze stadsprogrammering is vaak de motor achter deze verbindingen: niet als verlengstuk van de zaal, maar als volwaardig domein dat mensen en thema's verbindt in de stad.

REGIONALE AANTREKKINGSKRACHT

ALS EEN VAN DE GROOTSTE THEATERS IN DE REGIO BUITEN DE STAD UTRECHT TREKKEN WE EEN BREED PUBLIEK UIT OMLIGGENDE GEMEENTEN. ONZE PROGRAMMERING, FACILITEITEN EN GASTVRIJHEID MAKEN DE KOM AANTREKKELIJK VOOR BEZOEKERS ÉN MAKERS. BEDRIJVEN WETEN ONS TE VINDEN VOOR CONGRESSEN EN ZAKELIJKE EVENEMENTEN, WAT NIET ALLEEN ONZE EIGEN INKOMSTEN VERSTERKT, MAAR OOK DE ZICHTBAARHEID VAN NIEUWEGEIN ALS PODIUM VOOR MAATSCHAPPELIJKE EN ZAKELIJKE VERHALEN.

De regio ontwikkelt zich steeds meer tot een stedelijk-culturele zone waarin makers, organisaties en bezoekers zich moeiteloos tussen gemeenten bewegen. DE KOM is hierin een populair centrum in het hart van de regio. Onze faciliteiten, goede bereikbaarheid per OV en auto, en veelzijdig profiel vergroten onze aantrekkingskracht op zowel culturele als zakelijke bezoekers.

DE KRACHT VAN DE KOM: PODIUM ÉN KUNSTENCENTRUM

Onze kracht zit in de unieke combinatie van theater en kunstencentrum. Onze studio's, instrumenten, lespraktijk en vooral een team van gespecialiseerde en gepassioneerde docenten en projectcoördinatoren geven ons waardevolle mogelijkheden. Het geeft ons een voorsprong bij het realiseren van (sociaal-maatschappelijke) projecten die elders vaak niet of alleen met veel extra kosten van de grond komen (zie ook [impactmatrix](#) in bijlage).

We geloven daarbij in de kracht van open netwerken. Maatschappelijke opgaven los je niet alleen op, en dus bouwen we voortdurend aan partnerschappen waarin inhoud, impact en verantwoordelijkheid gedeeld worden. We nemen actief deel aan overlegstructuren in het sociale domein, werken mee aan het Lijfstyle-overleg en brengen waar nodig extra energie en inhoud in bestaande netwerken. Waar verbindingen ontbreken, bouwen we ze op. Zo voegen we met cultuur waarde toe aan de brede maatschappelijke agenda in Nieuwegein.

LANDELIJKE ROL EN SECTOR- ONTWIKKELING

DE KOM IS LANDELIJK EEN GEWAARDEERDE SPELER BINNEN HET THEATER- EN KUNSTENCENTRUMBESTEL. DE BENOEMING TOT THEATER VAN HET JAAR ONDERSTREEPTE DAT: EEN BREDE WAARDERING VAN PRODUCENTEN EN ARTIESTEN VOOR ONZE GASTVRIJHEID, TECHNIEK, SAMENWERKING EN PUBLIEKSBEREIK.

Achter de schermen leveren we bovendien een belangrijke bijdrage aan wat er landelijk op het podium te zien is. We zijn montagelocatie voor grote gezelschappen en een gewaardeerde repetitieplek voor makers als Herman van Veen, Alex Klaasen en vele anderen. Omdat deze montages vaak overdag en in de randen van het seizoen plaatsvinden, versterken ze tevens ons inkomvermogen op momenten waarop zalen anders leeg zouden staan.

Daarnaast dragen we actief bij aan sector-ontwikkeling. Met projecten als *Kunst op Recept* zijn we landelijke voorloper en mede-kartrekker van een breed netwerk. Vanuit onze praktijk delen we methodiek, begeleiden we pilots en schalen we op wat werkt. Ook jongerenparticipatie en onze gecombineerde theater-kunstencentrum-aanpak zijn onderwerpen die we delen met collega-instellingen en landelijke netwerken. Zo versterken we de sector én zorgen we voor een slijpsteen voor onze eigen koers en ontwikkeling.

**DE ROL
VAN CULTUUR
IN DE STAD:**
EEN LEVEN LANG DE KOM

*Cultuur leeft in mensen:
in wat ze meemaken, delen
en onthouden. Waar ze
vandaan komen en waar ze
naartoe groeien. Wij zien
cultuur niet als losse activiteit,
maar als iets dat verweven
is met het dagelijks leven en
voortdurend betekenis geeft.*

*We geloven dat cultuur
geen eenmalige ervaring
is, maar een proces waarin
mensen steeds nieuwe
vormen van betrokkenheid
ontdekken – als toeschouwer,
maker of mede-vormgever.
Met onze kernfuncties,
levensfasegerichte toegang
en een sterk waardenkompas
maken we cultuur bereikbaar,
betekenisvol en blijvend.*

ONZE WAARDEN

DE KOM WERKT VANUIT WAARDEN DIE ONS VERENIGEN ALS ORGANISATIE ÉN ALS PUBLIEKE INSTELLING: GASTVRIJ, CREATIEF, PROFESSIONEEL, INNOVATIEF EN ONBEGRENSD.

- **Gastvrij:** iedereen voelt zich welkom en gezien – bezoeker, medewerker, amateur of professioneel maker.
- **Creatief:** creativiteit drijft onze verbeelding én ons oplossend vermogen, zowel artistiek als organisatorisch.
- **Professioneel:** in onze voorbereiding, uitvoering en samenwerking – intern én extern.
- **Innovatief:** nieuwsgierigheid en de durf om te veranderen als dat nodig is.
- **Onbegrensd:** we werken zonder vaste muren tussen afdelingen of functies, en openen perspectieven voor iedereen – ongeacht rol, achtergrond of niveau.

ONBEGRENSD ALS WAARDE

Hoewel het geen doel op zich is, is zichtbaar wat kunsteducatie teweeg kan brengen. Regelmatig zien we oud-leerlingen van onze muziek- of musicalcursussen terug in de professionele programmering. Leerlingen van DE KOM stonden afgelopen jaar nog in landelijke musicals, op het podium van Carnegie Hall en in de finale van het Prinses Christina Concours.

EEN LEVEN LANG DE KOM:

DOELGROEP- BENADERING PER LEVENSFASE

WE KIJKEN NAAR DE HELE STAD, MAAR BENADEREN DIE DOOR TE KIJKEN NAAR LEVENSFASEN. DAARIN SPELEN SOMMIGE THEMA'S - ZOALS ONTMOETING OF ONTSPANNING - EEN LEVEN LANG EEN ROL. MAAR DAARNAAST KENT ELKE FASE ZIJN EIGEN ACCENTEN EN KWETSBARE MOMENTEN. DOOR DAARMEE REKENING TE HOUDEN, ZIEN WE BETER WAT MENSEN NODIG HEBBEN EN KUNNEN WE DAAR MET ONS AANBOD EN ONZE PARTNERS GERICHT OP INSPELEN.

- **Kinderen (0–12 jaar):** verwondering, spelenderwijs ontdekken en kennismaken, creatief vermogen
- **Jongeren (12–25 jaar):** expressie, identiteit, creatieve gemeenschappen
- **Volwassenen (25–65 jaar):** zingeving, ontspanning, ontmoeting, verdieping
- **Ouderen (65+):** actief blijven, herinneren, bijdragen, verbonden zijn

We willen op al deze momenten ruimte bieden voor ontmoeting met cultuur – via school, wijk, voorstelling, cursus of gesprek. Tegelijkertijd weten we dat er onderweg plekken zijn waar mensen afhaken. Daarom maken we een gap-analyse van het pad 'Een leven lang DE KOM': waar vallen mensen uit? Waar zijn drempels, en hoe kunnen we die verlagen?

Neem de 'zinkgaten' bij jongeren die rond hun 21e afhaken. Daar willen we gericht op inspelen. We onderzoeken waar drempels liggen en hoe we die verlagen, samen met partners die iets kunnen waar wij dat niet kunnen. Zo maken we de keten sterker en doorlopend.

foto: Arend Bloemink

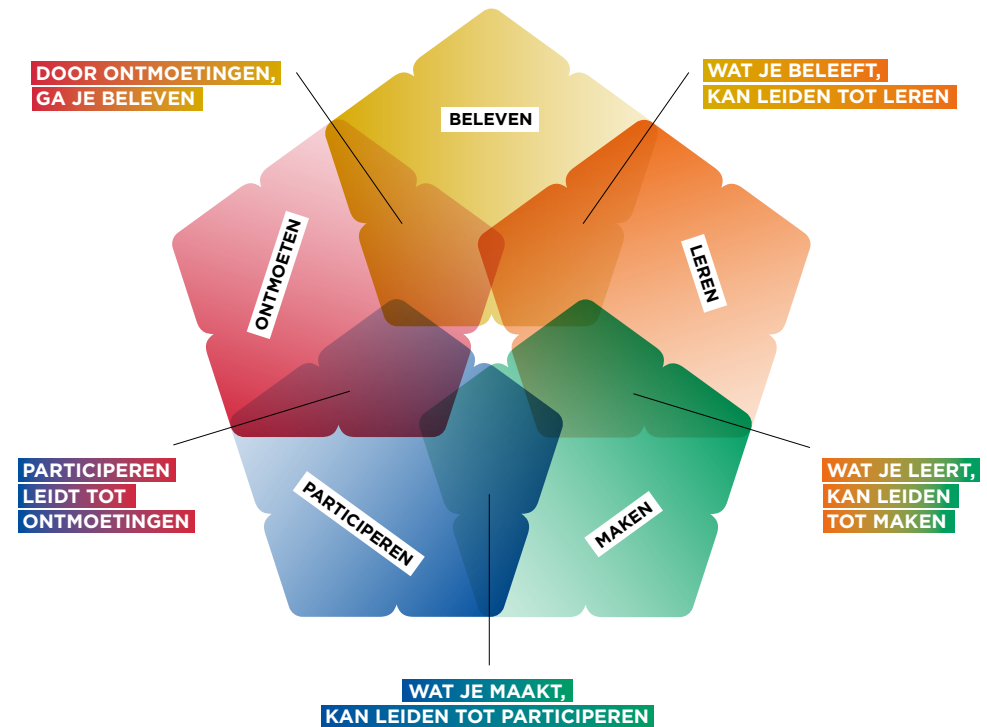
ROL VAN CULTUUR IN EEN STAD

DE KOM BIEDT MEER DAN EEN VERZAMELING LOSSE ACTIVITEITEN. WAT ONS ONDERSCHIEDT, IS DE INTEGRALE SAMENHANG TUSSEN THEATER, STADSPROGRAMMERING EN KUNSTENCENTRUM. VANUIT DIE BASIS WERKEN WE STEEDS MET VIJF FUNCTIES DIE ELKAAR VERSTERKEN.

ONZE VIJF KERNFUNCTIES:

- **Beleven:** inspiratie en verwondering ervaren in een hoogwaardige programmering
- **Leren:** persoonlijke ontwikkeling, vakmanschap, bewustwording
- **Maken:** ruimte voor eigen expressie en creatie
- **Participeren:** actief betrokken zijn – als vrijwilliger, deelnemer of partner
- **Ontmoeten:** mensen, werelden en perspectieven verbinden

Deze functies zijn geen stappenplan, maar een dynamisch netwerk van toegangspoorten tot cultuur. Wat ook je beginpunt is, in DE KOM kan het leiden tot nieuwe verbindingen: van beleven naar leren, van maken naar ontmoeten of participeren, en net zo goed de andere kant op. Zo vinden mensen hun eigen weg naar cultuur, een weg die zich met hen ontwikkelt.

DE WAARDE VAN GENIETEN

DE KOM is een plek om te genieten. Van een goede voorstelling, een gastvrije foyer, een drankje met een bitterbal. Juist die combinatie – ontspannen en samen geraakt worden – maakt de ervaring rijker en waardevoller.

Een gezellige foyer is een essentiële factor in de gehele theaterervaring. Geen bijzaak maar een bewuste keuze, waarin we ons elke dag inzetten voor een fijne ontvangst, een

prettige sfeer en echte gastvrijheid. Voor theaterbezoekers, leerlingen en ouders, ouderen, jongeren en mensen met een beperking. Het verlaagt de drempel om vaker te komen, stimuleert herhaalbezoek en maakt elk uitje iets om naar uit te kijken. Zo ontstaat een omgeving waarin mensen zich welkom voelen, de perfecte voedingsbodem voor verdere nieuwsgierigheid, ontmoeting en verbinding.

**STRATEGISCHE
RICHTINGEN**

DE KOM bevindt zich in een stad in beweging. Nieuwegein groeit, wordt diverser en staat voor grote maatschappelijke opgaven. Dit hoofdstuk beschrijft de strategische richtingen die invulling geven aan ons werk: inhoudelijke keuzes die ons in staat stellen om flexibel, betekenisvol en toekomstbestendig te blijven opereren.

1. THEATER EN PROGRAMMERING ALS ARTISTIEK KOMPAS

WAT DOEN WE, WAAROM, EN WAT IS HET EFFECT:

- **Wat:** We programmeren breed en veelzijdig, op het profiel van Nieuwegein, met aandacht voor zowel herkenning als verrassing.
- **Waarom:** Zo bereiken we een groot en divers publiek en vergroten we culturele deelname dichtbij huis.
- **Effect:** Meer gelijke kansen om cultuur te ervaren voor een breed publiek, verrijking van stedelijke identiteit en aantrekkelijkheid, en versterking van sociale cohesie en ontmoeting.

KERN

Onze professionele programmering is een van de belangrijkste pijlers onder onze missie. Het vormt het fundament waarop ons artistiek profiel rust: een breed en veelzijdig aanbod waarin herkenning en verrassing samengaan. Voor wie komt om te genieten, te ontdekken en zich te laten raken.

We bouwen verder op een stevige basis, waarin cabaret, toneel, muziek, dans en jeugdvoorstellingen de herkenbare pijlers vormen. Dit brede fundament stelt ons in staat om Nieuwegeiners dichtbij huis te bedienen én regionaal aantrekkelijk te zijn. Tegelijkertijd zoeken we voortdurend naar groei: in de komende jaren verbreden we ons aanbod richting dagprogrammering en kleinere publiekslijnen die aansluiten bij actuele thema's en de diversiteit van onze stad.

Programmeren is inspirerend en veelzijdig. Er komt veel bij kijken: gevoel voor kwaliteit, oog voor het publiek en het zoeken naar de juiste balans. Elke productie toetsen we op haar artistieke waarde, haar publieksrelevantie en haar maatschappelijke betekenis. Idealiter draagt een voorstelling bij op meerdere niveaus: ze verrijkt, verbindt en vermaakt. Zo bouwen we vertrouwen op bij ons publiek: wat er op het podium staat klopt, is van kwaliteit, en nodigt uit om ook eens iets nieuws te proberen.

De programmeur is daarbij niet alleen samensteller, maar ook verbinder. We onderhouden duurzame relaties met gezelschappen en makers, we voelen aan wat leeft in Nieuwegein en leggen de koppeling met bredere maatschappelijke thema's. Daarmee is de programmering geen optelsom van genres, maar een artistieke keuze die past bij het DNA van de stad en ons profiel als stadstheater.

We werken hierin niet alleen. Samenwerkingen met andere theaters, festivals en podia in de regio versterken ons bereik en maken grootstedelijk aanbod mogelijk. Van internationale dans of circus tot coproducties met lokale makers: juist de verbindingen vergroten onze slagkracht.

ZO GAAN WE DAT DOEN:

- De foyer en entreehal structureel programmeren via *KOM op de Dag*. Met dagprogrammering gericht op o.a. ouderen, jonge ouders, nieuwkomers en mensen met een beperking.
- Meerjarige themalijnen introduceren, zoals *Identiteit in Nieuwegein*, waarin we educatie, amateurkunst, participatie en professionele kunst combineren. Verhalen die leven in de stad of nieuw leven ingeblazen mogen worden, die genre-overschrijdend zijn en publieksontwikkeling koppelen aan inhoudelijke thema's.
- Ontwikkeltrajecten voor makers faciliteren met (co)producties, werkperiodes en een residentie-aanpak in het gebouw.
- Flexibel programmeren op andere momenten dan de klassieke avond (middag, ochtend, zondag), inclusief verrassende samenwerkingen met horeca, onderwijs of sociaal domein.

2. DE BEWEGING NAAR DE MENSEN TOE

ZOEKLICHTEN NAAR WAAR CULTUUR NOG NIET VANZELFSPREKEND IS

WAT DOEN WE, WAAROM,
EN WAT IS HET EFFECT:

- **Wat:** We brengen cultuur actief naar scholen, buurthuizen, zorginstellingen en wijken.
- **Waarom:** Zo bereiken we groepen die niet vanzelfsprekend in aanraking komen met kunst en cultuur.
- **Effect:** Meer gelijke kansen voor kinderen en jongeren, sociale cohesie in wijken en verbetering van welzijn en veerkracht bij inwoners.

Waar het theatergebouw werkt vanuit aantrekkingskracht, zijn het kunstencentrum en de stadsprogrammering onze uitgaande beweging. Zij brengen cultuur naar plekken waar het nog geen vanzelfsprekendheid is: op schoolpleinen, in buurthuizen, in zorginstellingen en op straat.

Ze activeren ontmoeting, expressie, vakmanschap en verbinding. Maar ook individueel maken ze het verschil. Zoals voor de jongere die zichzelf vindt via mode of muziek, of de oudere dame die zingend in een koor nieuwe zingeving vindt.

Het kunstencentrum en stadsprogrammering vormen samen een doorlopend netwerk van ontmoeting, ontdekking en ontwikkeling – van kind tot volwassene, van wijk tot foyer, van schoolplein tot podium. De stad is hun werkveld, Nieuwegeiners hun publiek én hun partners.

ZO GAAN WE DAT DOEN:

KUNSTENCENTRUM

- Instappen makkelijker maken via formats als *KOM uitproberen*, vakantie-activiteiten, naschools aanbod in de wijk, aansprekende peers en docenten dicht bij de doelgroep. Naschools aanbod herijken i.s.m. partners; lesstructuur in lijn brengen met behoefte.
- Doorgroeipaden ontwikkelen voor jongeren (studio's, jamsessies, bandjes, etc.).
- We laten de programma's op scholen, in de wijk en in DE KOM nog beter op elkaar aansluiten. Ons cultuureducatieve aanbod en de docenten in de klas weerspiegelen wat er in de wijken en in het kunstencentrum gebeurt. Zo voelt wat kinderen en jongeren meemaken dichtbij, herkenbaar en verbonden met Nieuwegein, en wordt de stap om hun talent verder te ontwikkelen vanzelfsprekend.
- We verbreden ons aanbod met prikkelende, toegankelijke en eigentijdse vormen van kunst en cultuur. Nieuwe disciplines – zoals fashion, comedy, producing, magie en game design – staan daarbij naast de meest traditionele kunstvormen zoals harp en musical, zodat we in een nog bredere behoefte kunnen voorzien.
- Cultuur als preventie voor geïndiceerde zorg; concepten als *Kunst op Recept* verder uitbreiden en verkennen inzet voor andere doelgroepen, waaronder jongeren

foto: Ruud van Eijkelenborg

- Actief inzetten op ontmoeting, samenspel en spontane verbinding – een broedplaatsfunctie voor verschillende leeftijden en niveaus.
- Lifelong learning zichtbaar maken: ook 21-plussers kunnen starten of terugkeren.
- Inverdienvermogen versterken via groepslessen en andere slimmere formats.
- Het netwerk van kunsteducatie in Nieuwegein activeren via gesprekken met scholen, Kunst Centraal, Méér Muziek in de Klas, gemeente, etc. Netwerk voor verlengde schooldag initiëren en opbouwen via partnerdagen en kennisuitwisseling, etc.
- Meer zichtbaarheid geven aan activiteiten die nu in besloten ruimtes plaatsvinden – via verhalen, *KOM op de Dag* en ontwikkelpaden.

STADSPROGRAMMERING

- Community verder uitbreiden, met én voor de doelgroep. Bezoekers met een vraag voor de stadsprogrammering zien we als partners, met

wie we kennis delen, uitwisselen, die van ons kunnen leren en wij van hen.

- Verder vergroten van de zichtbaarheid en toegankelijkheid.
- Actieve rol in wijkagenda's en buurtprojecten – met bewoners als mede-initiatiefnemers.
- Mobiele werkplaatsen en flexstudio's ontwikkelen voor op locatie (pilot: garagebox als atelier).
- Samenwerkingen met zorg, welzijn en jongerenwerk verdiepen via structurele trajecten i.p.v. losse projecten.
- Drempels verlagen via laagdrempelige formats in foyer, wijk, entreehal (*KOM op de Dag*).
- Steeds meer jongeren betrekken i.s.m. Jongerenwerk: peer-to-peer werkt als aanzuigende kracht; plezier van leeftijdsgenoten stimuleert deelname en zorgt vanzelf voor een mix van achtergronden en sociale lagen.
- Werkprocessen stroomlijnen zodat met gelijkblijvende inzet méér mensen worden bereikt.

3. CULTUUR VOOR IEDEREEN

TOEGANKELIJKHEID EN KANSENGELIJKHEID

WAT DOEN WE, WAAROM, EN WAT IS HET EFFECT:

- **Wat:** We verlagen drempels en maken aanbod herkenbaar en toegankelijk.
- **Waarom:** Zo zorgen we dat ook mensen met een beperking, met een smalle beurs of zonder culturele bagage mee kunnen doen.
- **Effect:** Een inclusieve stad waarin iedereen kan deelnemen, waardoor ongelijkheid afneemt en vertrouwen in cultuur en samenleving toeneemt.

We willen cultuur bereikbaar maken voor álle Nieuwegeiners. Dat betekent: barrières wegnemen (fysiek, sociaal en cultureel) en programma's ontwikkelen die aansluiten bij uiteenlopende leefwerelden. Niet iedereen start op dezelfde plek. Niet iedereen voelt zich vanzelfsprekend welkom. Niet iedereen weet wat er te vinden is. Juist daarom hebben wij een verantwoordelijkheid om drempels structureel te verlagen.

Toegankelijkheid gaat verder dan een open deur. Het vraagt om een open houding, herkenning in het aanbod, veilige ruimtes en formats die ook zonder voorkennis of culturele bagage begrijpelijk zijn. We maken werk van eerlijke toegang: voor mensen met een beperking, voor mensen met een krappe beurs, voor wie zich minder snel thuis voelt in de culturele sector.

Educatie speelt hierin een sleutelrol. Door vroeg te beginnen en leerroutes te bieden die aansluiten bij ieders tempo en context, bouwen we aan blijvende betrokkenheid. Culturele ontwikkeling is geen luxe, maar een basis voor meedoen – en daarvoor moeten we ruimte maken, ook als dat vraagt om andere keuzes.

ZO GAAN WE DAT DOEN:

- Inzetten op laagdrempelige formats in foyer, hal, wijk en online – met herkenbare thema's, makkelijke instap en visuele communicatie.
- Aanwezigheid van cultuur vergroten op nieuwe plekken en momenten. Plekken buiten DE KOM, via stadsprogrammeringsprojecten, concepten gericht op hospitality, maar ook in ons gebouw via *KOM op de Dag*.
- Actief blijven werken aan diversiteit op het podium en achter de schermen, in samenwerking met makers, programmeurs en partners.
- Ondersteunen van publiek zonder voorkennis, o.a. via inleidingen en storytelling.
- Monitoren van drempels via publieksanalyse, uitsluitingsfactoren en directe feedback van doelgroepen.
- Toegangsprijzen en kortingsstructuren herijken in samenwerking met netwerkpartners.
- Educatie positioneren als gedeelde opdracht, via convenanten met scholen, gezamenlijke leerlijnen en afstemming met partnerinstellingen.

foto: Carol Olerud

4. HOSPITALITY ALS HART VAN DE BELEVING

WAT DOEN WE, WAAROM, EN WAT IS HET EFFECT:

- **Wat:** We zetten extra in op ontvangst, horeca en sfeer als strategisch onderdeel van de beleving.
- **Waarom:** Zo creëren we context voor ontmoeting en herhaalbezoek, en versterken we de functie van DE KOM als ontmoetingsplek.
- **Effect:** DE KOM en daarmee cultuur worden laagdrempeliger, levendig Stadsplein, ontmoeting overdag, andere momenten, andere doelgroepen.

Een voorstelling beleef je niet alleen in de zaal, maar ook in de foyer, aan de bar en op het plein. Gastvrijheid schept de context waarin mensen elkaar ontmoeten en zich thuis voelen. Daarom is hospitality geen randvoorwaarde, maar een strategisch onderdeel van onze missie.

Met *KOM op de Dag* maken we de entreehal tot dagelijks dorpsplein: een plek waar daghoreca, programmering en ontmoeting samenkomen. De nieuwe woontorens en de herinrichting van het Stadsplein maken dit hét moment om ons theatercafé opnieuw te positioneren en samen met de middenstand bij te dragen aan een

bruisend plein. Ook verkennen we met gemeente en bibliotheek hoe de horeca in het Stadhuis kan worden versterkt.

Hospitality is ook een laboratorium voor vernieuwing. We bouwen voort op bestaande concepten en voegen nieuwe formats toe die cultuur en culinaire beleving combineren. Kleine pilots om te zien wat werkt; succesvolle ideeën schalen we op.

Tot slot heeft hospitality een zakelijke dimensie. Onze ligging en faciliteiten maken DE KOM tot een ideale plek voor conferenties en bijeenkomsten. Via standaardisatie van processen kunnen we een grotere vraag aan, waarmee we onderzoeken hoe we onze eigen inkomsten verder kunnen vergroten.

ZO GAAN WE DAT DOEN:

- Ontwikkeling van daghoreca via *KOM op de Dag*, met de entreehal als vaste ontmoetingsplek in het dagelijks leven van Nieuwegein.
- Herprofilering van het theatercafé en terras aan het vernieuwde Stadsplein, in samenwerking met lokale ondernemers.

foto: Fleur van Schellen

- Samenwerking met gemeente en bibliotheek om de horecavoorziening in het Stadhuis te versterken.
- Doorontwikkeling van bestaande formats (zoals *Amuze Matinees*) en toevoeging van nieuwe concepten (concertdiners, thematische avonden, specials).
- Inspireren en ontwikkelen van het hospitalityteam om in gastvrijheid te blijven verrassen en vernieuwen.
- Optimaliseren van processen en capaciteitsplanning om meer zakelijke en maatschappelijke bijeenkomsten te faciliteren.

5. SLIMMER ORGANISEREN

SYNERGIE EN CULTUREEL ONDERNEMERSCHAP

WAT DOEN WE, WAAROM, EN WAT IS HET EFFECT:

- **Wat:** We organiseren efficiënter, benutten synergie tussen afdelingen en versterken eigen inkomsten.
- **Waarom:** Zo kunnen we met dezelfde middelen méér activiteiten realiseren en nieuwe publieksgroepen bereiken.
- **Effect:** Meer maatschappelijk en artistiek rendement met een gelijkblijvende basis, en een toekomstbestendige organisatie die duurzaam impact levert.

MET DEZELFDE BASIS MÉÉR MAATSCHAPPELIJKE WAARDE

In de komende periode willen we ons cultureel en maatschappelijk rendement vergroten. Met een gelijkblijvende gemeentelijke bijdrage willen we méér activiteiten realiseren en een groter publiek bereiken. Dat kan alleen door onze eigen inkomsten uit kaartverkoop, horeca en verhuur verder te versterken en door actief nieuwe partners en financiers aan ons te binden.

Daarom maken we van slim organiseren en cultureel ondernemerschap een bewuste strategische lijn. We benutten de samenhang tussen theater,

kunstencentrum, stadsprogrammering en hospitality, en zetten in op doelmatige processen, digitale ondersteuning en een ondernemende houding.

Cultureel ondernemerschap betekent ook het verkennen van nieuwe inkomstenstromen, het slim heralloceren van middelen en het ontwikkelen van pilots met korte leercycli. Wat werkt, schalen we op; wat niet werkt, laten we los. Zo zorgen we dat we met dezelfde basis méér betekenis toevoegen.

ZO GAAN WE DAT DOEN:

- *KOM op de Dag* uitbouwen tot een levendige, betekenisvolle en structurele dagprogrammering, die maatschappelijke en culturele partners samenbrengt.
- Slimme herallocatie van functies en ruimtes: met slim herschikken van middelen méér betekenis, zoals via *KOM op de Dag* in de entreehal.
- Projectmatig werken en organisatiebrede standaardisatie – via gestandaardiseerde procedures en een heldere besluitstructuur geven we ruimte aan meer impact met dezelfde resources.
- Digitale transformatie: automatisering, capaciteitsplanning, sjablonen, dashboards – zodat we meer impact maken met minder tijd.

- Experimenteren normaliseren: kleine pilots, snelle feedback, korte cycli en ruimte voor falen.
- Nieuwe vormen van inkomsten verkennen via verhuur, fondsen, horeca, zakelijke innovatieve sponsorconcepten die passen bij de culturele identiteit van DE KOM.
- Slimme processen en capaciteitsmanagement: gebruik van digitale tools, standaardisatie en projectmatige werkwijzen.

Uiteindelijk stelt cultureel ondernemerschap ons in staat om met bestaande middelen méér maatschappelijke en artistieke waarde te creëren. Verderop lees je hoe we dit organisatorisch mogelijk maken.

**IMPACT &
ONDERBOUWING**

DE BEWEZEN WAARDE VAN CULTUUR

foto: Arend Bloemink

EEN VOLLE ZAAL OP VRIJDAGAVOND IS MEER DAN GENIETEN. HET IS EEN MOMENT VAN COLLECTIEVE BELEVING, SOCIALE VERBINDING EN STADSIDENTITEIT. IN DE KOM DELEN MENSEN VERHALEN, LACHEN ZE SAMEN OF WORDEN ZE GERAAKT. DAT IS MAATSCHAPPELIJKE IMPACT.

Ook meedoen in een koor, een cursus volgen na ziekte, of samen een muziekproject in de wijk maken: culturele ervaringen brengen mensen samen, zorgen voor reflectie en betekenis. Ze versterken het sociale weefsel, stimuleren talent en bieden ruimte voor expressie en groei.

DE KOM laat zien dat cultuur meer is dan een voorstelling of een cursus: het is een vorm van samenleven. We doen dat niet alleen door uit te voeren, maar ook door te reflecteren op de stad en onze rol daarin.

IMPACTAMBITIE EN MATRIXDENKEN

Om die waarde niet alleen voelbaar, maar ook toetsbaar en 'bestuurbaar' te maken, werken we met een *impactmatrix*. Deze matrix koppelt onze activiteiten enerzijds aan de levensfasen van inwoners, anderzijds aan de beleidsdoelen van de

gemeente (o.a. uit *Koers Sociaal Domein, Rapport Groei van de Stad*, subsidievoorwaarden), die we samenvatten in drie hoofdcategorieën:

1. **Cultuur, leefklimaat & economie**
2. **Gemeenschapszin & sociale verbinding**
3. **Gelijke kansen & meedoen**

Zo ontstaat een instrument dat laat zien waar we bijdragen aan de aantrekkelijkheid van de stad als woon- en leefomgeving, aan meer veerkrachtige bewoners en sociaal sterke buurten, en aan gelijke kansen voor iedereen.

De *matrix* heeft drie functies:

1. **Sturing** – keuzes doelgericht afstemmen op maatschappelijke behoeften.
2. **Verantwoording** – inzicht geven aan gemeente en partners.
3. **Lerend vermogen** – intern scherpte en focus aanbrengen.

GEMEENTELIJKE DOELEN EN ACTIVITEITEN DE KOM IMPACTMATRIX

- 1.1 Leefbaarheid en verlevendiging van de stad
- 1.2 Cultuureducatie & talentontwikkeling voor jongeren
- 1.3 Openbare kunst & erfgoed als stadsidentiteit

HOOFDDOEL 2

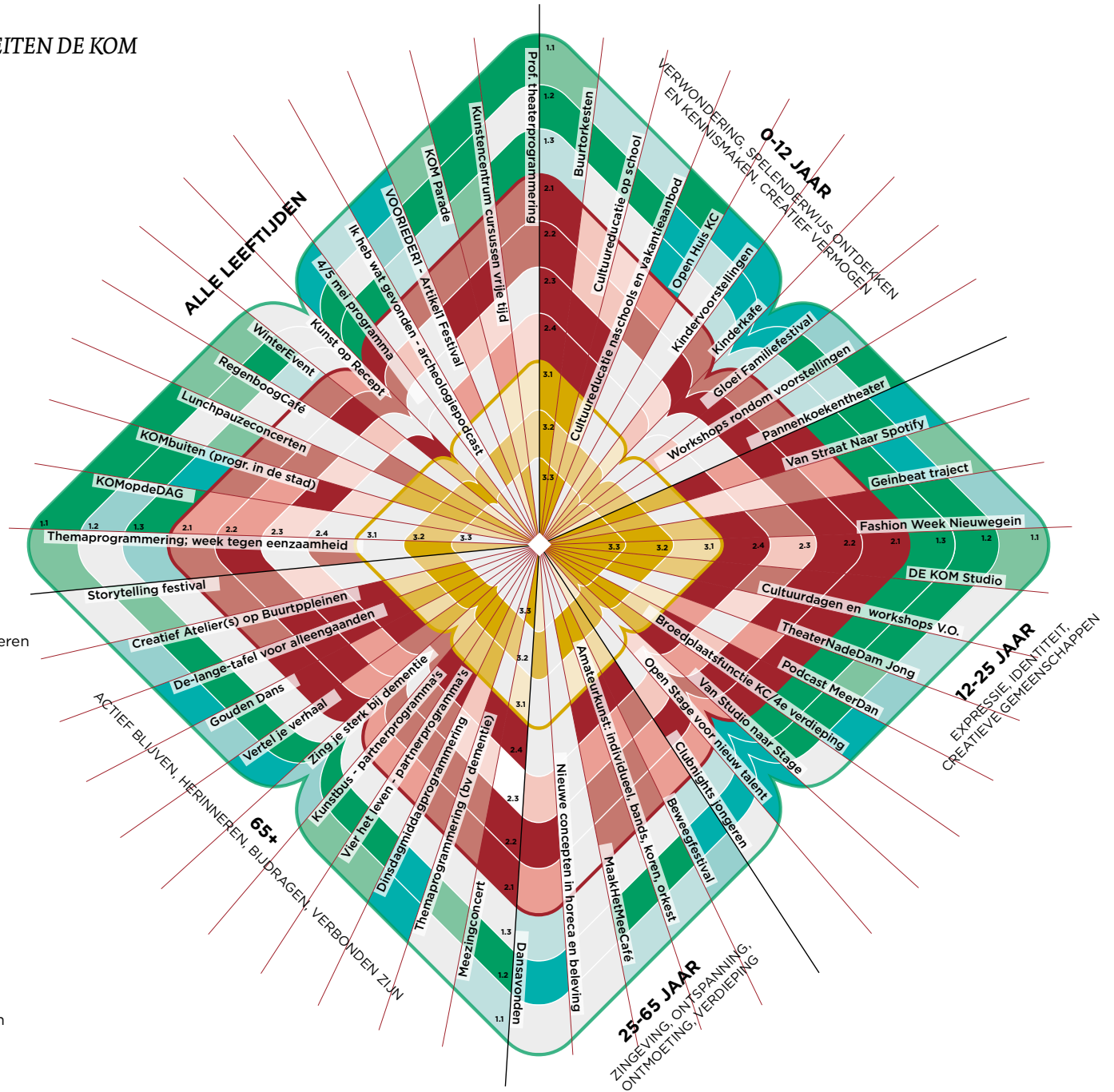
GEMEENSCHAPSZIN & SOCIALE VERBINDING

- 2.1 Gemeenschapszin
- 2.2 Sociale verbinding & samenkracht
- 2.3 Sociaal sterke buurten
- 2.4 Veerkrachtige bewoners

HOOFDDOEL 3

GELIJKE KANSEN & MEEDOEN

- 3.1 Gelijke kansen op bestaanszekerheid
- 3.2 Meer samen meedoen
- 3.3 Betere startpositie voor jongeren en kwetsbaren

EVALUATIE EN IMPACTMETING

We willen helder laten zien wat onze activiteiten opleveren, voor inwoners en voor de stad. Daarom werken we met een impactgerichte aanpak, geïnspireerd op het principe van een Theory of Change. Daarbij kijken we niet alleen naar de middelen die we inzetten en de activiteiten die we organiseren, maar vooral naar de effecten voor deelnemers en – waar mogelijk – de bredere impact op de samenleving.

Onze evaluatie combineert cijfers met verhalen. We meten bezoekersaantallen, deelname en resultaten,

maar verzamelen ook ervaringen van publiek, makers, partners en collega's. Die narratieve evaluatie geeft betekenis, legitimeert keuzes en maakt ons werk tastbaar voor wie er niet altijd zelf bij kan zijn.

Juist omdat veel van onze projecten zich ook richten op specifieke doelgroepen – jongeren die via *Van Straat naar Spotify* hun stem vinden, ouderen die met *Kunst op Recept* nieuwe zingeving ervaren – zijn deze verhalen essentieel. Het gaat vaak om kleinere groepen die minder zichtbaar of toegankelijk zijn, maar waar de impact groot is. Zulke 'verborgen verhalen' tonen dat maatschappelijke waarde zich niet alleen laat vangen in de lachende gezichten en

imponerende cijfers van een volle zaal, maar ook in persoonlijke doorbraken, nieuwe verbindingen en nieuwe veerkracht.

BASIS VOOR JAARPLANNEN

De strategische richtingen en impactdoelen uit dit meerjarenplan worden jaarlijks uitgewerkt in concrete jaarplannen. Deze jaarplannen zorgen voor flexibiliteit en bijsturing, en worden op managementniveau elk kwartaal geëvalueerd.

BEWZEN WAARDE

1. CULTUUR, LEEFKLIMAAT & ECONOMIE

Culturele voorzieningen en evenementen verhogen stedelijke aantrekkingskracht, economische vitaliteit en sociale veiligheid.

Structurele cultuureducatie vergroot leerprestaties, creatief vermogen en toekomstkansen.

Erfgoed en kunst in de openbare ruimte versterken trots, identiteit en binding van inwoners met hun stad.

MEER WETEN

Culture and Democracy, the evidence – EU (2023): Deelname aan cultuur versterkt stedelijke vitaliteit en veiligheid doordat bewoners meer participeren, stemmen en vrijwilligerswerk doen.

LKCA (2024): Kunst- en cultuuronderwijs stimuleert cognitieve vaardigheden (zoals taal en ruimtelijk inzicht), creativiteit en empathie en draagt zo bij aan betere leerprestaties en ontwikkelkansen.

Culture For Health Report – EU (2022): Erfgoed- en kunstprojecten dragen bij aan plaatsbinding, trots en gemeenschapsgevoel.

VNG & partners – Samen Cultuur Borgen (2025): Cultuur is onmisbaar voor krachtige buurten en aantrekkelijk vestigingsklimaat.

Mark Mieras over kansenongelijkheid – LKCA (2024): Cultuureducatie vergroot zelfvertrouwen en vermindert kansenongelijkheid.

LKCA (2023) – Cultuurparticipatie bevordert positieve gezondheid: Ook erfgoed- en cultuurdeelname draagt bij aan welzijn en verbondenheid.

2. GEMEENSCHAPSZIN & SOCIALE VERBINDING

Cultuur bevordert sociale cohesie en gemeenschapszin; deelname aan kunst en cultuur vergroot onderlinge verbondenheid.

Toegankelijke ontmoetingen en gezamenlijke culturele activiteiten versterken vertrouwen, solidariteit en participatie in buurten.

Wijkgerichte cultuurprojecten vergroten leefbaarheid en veiligheidsgevoel; lokale initiatieven dragen bij aan vitale buurten.

MEER WETEN

Cultural Participation and Inclusive Societies – Council of Europe (2022): Deelname aan cultuur vergroot vertrouwen, sociale cohesie en inclusie.

Culture strengthens democracy – EU (2023): EU-rapport toont dat cultuurdeelname vertrouwen en solidariteit bevordert en samenlevingsparticipatie vergroot.

CultureForHealth Report – EU (2022): Cultuurprojecten in buurten versterken leefbaarheid en veiligheidsgevoel via samenwerking.

VNG / Bestuurlijke afspraken cultuurbeoefening (2025): Cultuur stimuleert participatie en samenkracht.

LKCA (2023) – Cultuurparticipatie & positieve gezondheid: Gezamenlijke culturele activiteiten versterken solidariteit en welzijn.

VNG – Samen Cultuur Borgen (2025): Gemeenten spelen sleutelrol in vitale buurten via cultuur.

Evidence on the role of the arts in improving health and well-being – WHO (2019): Meer dan 3.000 studies tonen dat kunst stress verlaagt, mentale gezondheid bevordert en copingvaardigheden versterkt.

Cultuureducatie en participatie verminderen ongelijkheid; kinderen uit achterstandsgroepen profiteren extra.

Cultuur verlaagt drempels tot deelname en vergroot gevoel van inclusie.

Jongeren die vroeg kennismaken met cultuur ontwikkelen betere sociale, emotionele en cognitieve vaardigheden.

MEER WETEN

Nieuwe Fundamenten voor Cultuureducatie – LKCA (2024): LKCA benadrukt dat cultuureducatie juist kinderen uit kwetsbare groepen meer ontwikkelkansen biedt, waardoor ongelijkheid wordt verkleind.

INVENT Project – Inclusive cultural policies and practices (2023): Casestudies tonen hoe inclusieve cultuurprojecten de drempel verlagen, diversiteit versterken en inclusie bevorderen.

What is the evidence on the role of the arts in improving health and well-being? – WHO (2019): WHO laat zien dat vroege culturele blootstelling taal, geheugen, sociale en cognitieve ontwikkeling ondersteunt.

Mieras (2024) – Mechanismen achter kansenongelijkheid: Cultuur als middel om alle groepen kansrijk en kansarm.

VNG (2025) – Bestuurlijke afspraken cultuurbecoefening: Cultuur als middel om alle groepen mee te laten doen.

Het belang van muziek voor kinderen – AVROTROS/Eva (7 apr 2025): Neurobioloog Brankel Frank over positieve effecten muziekonderwijs op aandacht, samenwerking en ontwikkeling.

**ORGANISATIE
& UITVOERING**

DE KOMENDE JAREN WILLEN WE ONS CULTUREEL RENDEMENT VERGROTEN: MET DEZELFDE GEMEENTELIJKE BIJDRAGE MEER ACTIVITEITEN ORGANISEREN, MEER PUBLIEK BEREIKEN EN MEER MAATSCHAPPELIJKE WAARDE REALISEREN. DAT VRAAGT OM EEN STERKE ORGANISATIE DIE WENDBAAR ÉN PROFESSIONEEL IS, WAARIN ONDERNEMERSCHAP, GOED WERKGEVERSCHAP EN SAMENWERKING HAND IN HAND GAAN.

SAMEN WERKEN, SAMEN LEREN

Onze mensen zijn de sleutel. We bouwen aan een werkomgeving die veilig, inspirerend en inclusief is, waar vakmanschap groeit en eigenaarschap wordt gevoeld. Leiderschap betekent bij ons: vertrouwen geven, helder richting geven en ruimte maken voor leren, feedback en het moeilijke gesprek. We investeren in ontwikkeling via opleiding, stages en kennisuitwisseling; leren van collega-instellingen en andere sectoren is onderdeel van de routine.

KWALITEIT, VEILIGHEID EN COMPLIANCE

Wij willen een plek zijn waar publiek, makers en collega's zich veilig weten, fysiek, sociaal en mentaal. We borgen dit met actuele BHV-, RI&E- en arbobeleid, helder privacy- en gegevensbeheer en passende VOG-afspraken voor functies met leerlingencontact. We evalueren incidenten en processen, en verbeteren waar nodig: veiligheid en kwaliteit zijn continu werk in uitvoering.

VERANKERDE WAARDEN EN TOEKOMSTBESTENDIG HANDELEN

Wat wij belangrijk vinden leeft dagelijks in onze keuzes en praktijk.

- Diversiteit, inclusie en rechtvaardigheid: we werken aan een organisatie waar iedereen zich welkom en vertegenwoordigd voelt – zichtbaar in beleid (o.a. inclusieve werving), in keuzes voor partners en in ons programma.
- Duurzaamheid: we maken bewuste keuzes in gebouw, productie en horeca; zichtbaar waar het kan, structureel waar het moet.
- Toekomstgerichte governance: we sturen op slagkracht én betrokkenheid; zelfsturende teams binnen duidelijke kaders, transparante besluitvorming en heldere mandaten.

PROJECTMATIG WERKEN EN PROFESSIONALISERING

Veel van onze ambities vragen afdelings-overstijgende samenwerking. We professionaliseren daarom het projectmatig werken: expliciete projectleiders met mandaat, standaard sjablonen en besluitmomenten, transparante communicatie en realistische planningen. Evaluaties en feedbackrondes zijn vast onderdeel van projecten; zo leren we snel, schalen we op wat werkt en stoppen we wat onvoldoende rendeert.

VERDUURZAMING EN TOEKOMSTBESTENDIG ONDERHOUD

Na dertien jaar intensief gebruik staan we voor de eerste grote onderhoudsopgaven. Samen met de gemeente onderzoeken we hoe we ons fantastische gebouw toekomstbestendig houden.

Verduurzaming loopt daarbij als rode draad door alles wat we doen, op kleine en grote schaal. Ons interne *Green Team* onderzoekt voortdurend kansen: van afvalscheiding en inkoopbeleid tot schoonmaakmiddelen en werkprocessen rond energieverbruik.

In samenwerking met de gemeente kijken we naar grotere stappen als zonnepanelen en led-verlichting. De overstap naar led voor onze theaterlampen is daarbij onvermijdelijk: bestaande technieken verdwijnen rap en de doorontwikkeling van landelijke standaarden vraagt om nieuwe oplossingen.

Tegelijkertijd vergen ook technische onderdelen aandacht. De geluidsinstallatie van de grote zaal is vervangen en groot onderhoud aan de trekkenwand is op middellange termijn nodig. Ook in dat soort processen kijken we steeds naar duurzame keuzes, passend bij nieuwe landelijke standaarden.

Zo blijft DE KOM ook in de toekomst een betrouwbaar, veilig en duurzaam huis voor publiek en makers.

AUTOMATISERING

We streven ernaar de organisatie slimmer te maken, niet per se groter. Dat betekent: betere capaciteitsplanning, heldere werkwijzen en

processtandaarden, en digitalisering. Ook maken we impactverhalen onderdeel van project- en jaarverslaglegging, zodat we betekenis zichtbaar maken met cijfers én verhalen.

DIGITALE MARKETING EN PUBLIEKSBEREIK

Onze ambitie is om publiek niet alleen te bereiken, maar ook duurzaam aan ons te binden. Daarom vernieuwen we onze marketingaanpak, met meer aandacht voor digitale kanalen, impactverhalen en persoonlijke communicatie. Door data slim te gebruiken en verhalen structureel onderdeel te maken van onze campagnes, verdiepen we de relatie met ons huidige publiek én spreken we nieuwe doelgroepen aan.

INNOVEREN EN STRUCTUREEL INBEDDEN

Veel vernieuwing start als project: nieuwe doelgroepen, samenwerkingen of formats. Financiering is dan per definitie eindig. We vergroten ons inkomstenvermogen en beleggen verantwoordelijkheid voor kosten én opbrengsten breder in de organisatie. Succesvolle pilots passen we duurzaam in; wat onvoldoende maatschappelijk of financieel rendert, bouwen we gecontroleerd af. Zo houden we ruimte om te blijven vernieuwen.

CULTUREEL ONDERNEMERSCHAP

Meer rendement met dezelfde basis vraagt een ondernemende houding. We versterken eigen inkomsten uit kaartverkoop, horeca, verhuur en zakelijke evenementen en zoeken bijdragen

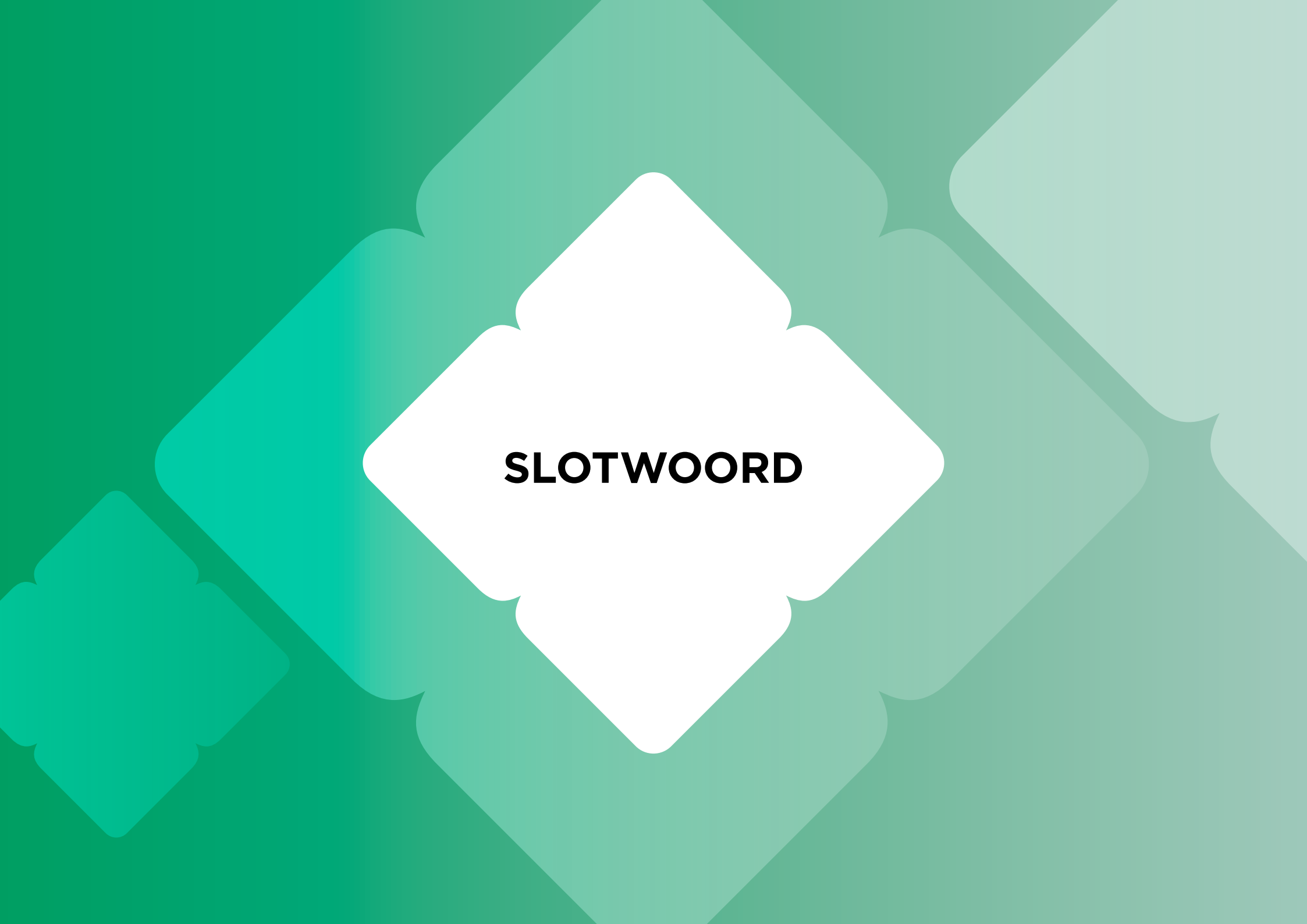
van fondsen, sponsors en partners. We starten met pilots en bouwen stapsgewijs verder: alleen wat werkt en efficiënt inpasbaar is, voegen we blijvend toe. Zo kunnen we investeren in kwaliteit, toegankelijkheid en impact, zonder aan de bodem van onze missie te morrelen.

TOEZICHT EN GOVERNANCE

Onze Raad van Toezicht bewaakt de koers en continuïteit, kijkt mee naar risico's en adviseert gevraagd en ongevraagd. We werken conform de Governance Code Cultuur en de Code D&I; afspraken worden vastgelegd in directie- en RvT-reglementen. Toezicht, bestuurder en team handelen vanuit gedeelde waarden en transparantie. De ondernemingsraad vervult hierin een belangrijke rol als vertegenwoordiger van de medewerkers en gesprekspartner van de directie.

RISICO'S & RANDVOORWAARDEN

Groei met gelijkblijvende middelen kent randvoorwaarden en risico's: conjunctuur-gevoeligheid van horeca/verhuur, personele druk bij piekbelasting, afhankelijkheid van projectsubsidies en technische investeringen met lange terugverdientijd. We mitigeren dit via spreiding van inkomsten, realistische planning en scenario's, strakke prioritering en een onderhouds- en investeringsagenda in overleg met de gemeente.

The background consists of several overlapping, semi-transparent geometric shapes in various shades of teal and green. These shapes include diamonds, squares, and polygons with rounded corners, creating a layered, architectural effect. The colors range from a deep forest green to a bright, almost white teal.

SLOTWOORD

SAMEN VERDER BOUWEN AAN EEN STAD VOL CULTUUR

DE KOM betekent veel voor de stad, en dat danken we aan de mensen om ons heen. We bouwen op een stevig netwerk van betrokken partners, makers, instellingen, verenigingen, vrijwilligers en inwoners. Samen vormen we het culturele weefsel van Nieuwegein.

In dit beleidsplan hebben we onze koers aangescherpt. Niet door radicale omwentelingen, maar door bewust te kiezen waar we kunnen verdiepen en vernieuwen. Onze fundamenteen zijn stevig: een sterke organisatie, betrokken mensen, een breed programma en een goed netwerk. We bouwen verder en geven invulling aan onze rol in de stad die volgens vele onderzoeken een bewezen positieve impact heeft: samen met het publiek, met de stad en met elkaar.

Deze visie is tot stand gekomen in gesprekken met partners, bezoekers, ons team, de Raad van Toezicht en natuurlijk de gemeente. Het plan markeert ook het slotstuk van mijn eerste jaar als directeur-bestuurder, waarin kennismaken en het schrijven van een nieuw meerjarenplan centraal stonden.

DE KOM staat stevig. Ons team bruist van energie en zet zich elke dag in om ons theater en kunstencentrum verder te laten groeien. We danken iedereen die meedenkt, meedoet en mee vormgeeft aan DE KOM. En we nodigen iedereen uit:

KOM het meemaken!

– **Het team van DE KOM**

BIJLAGE

IMPACTMATRIX

PRODUCTIES

EEN LEVEN LANG DE KOM

NIEUWEGEIN EN HAAR INWONERS - GEMEENTELIJKE DOELEN										
1. CULTUUR, LEEFKLIMAAT & ECONOMIE				2. GEMEENSCHAPSZIN & SOCIALE VERBINDING				3. GELIJKE KANSEN & MEEDOEN		
Algemeen beleid	Algemeen beleid	Erfgoed-visie		Koers Sociaal Domein	Beleidskader Welzijn & MO	Subsidie-beschikking	Subsidie-beschikking	Koers Sociaal Domein	Subsidie-beschikking	Subsidie-beschikking
Leefbaarheid en stedelijke aantrekkelijkheid	Cultuureducatie & talent-ontwikkeling voor jongeren	Openbare kunst & erfgoed als stadsidentiteit		Gemeenschapszin	Sociale verbinding & samenkracht	Sociaal sterke buurten	Veerkrachtige bewoners	Gelijke kansen op bestaans-zekerheid	Meer samen meedoen	Betere startpositie voor jongeren en kwetsbaren

PRIMAIRE DOELGROEP
ALLEN (O-oneindig jaar)

Professionele theaterprogrammering 200+ voorstellingen p/j	1		1	2	2		5	5	4	
Kunstencentrum cursussen vrije tijd	1	1	3	2	1	5	3	5	4	2
KOM Parade	3	1	5	2	1	4			3	5
CityStories (voorheen Artikel 1 Festival ism gemeente en bieb)	2	4	5	2			3		2	
Podcast Ik Heb Iets Gevonden	5		1		4					
4/5 mei programma / Theater Na de Dam	2	1	1	1	2				3	3
Kunst op Recept				3	2		1	3	1	
WinterEvent	3	1	5	2	1	4			3	5
Regenboogcafé	3	3					2	2	2	2
Lunchpauzeconcerten	1		3	2	2	5		2	2	3
KOM Buiten (programma in de stad)	1	1	2	2	3	1	5		3	4
NIEUWE LIJNEN										
- KOM op de Dag	1	4	1	3	3	5			3	
- Themaprogrammering; week tegen eenzaamheid/ Ketikoti	3		4	2	1		2		1	3

PRIMAIRE DOELGROEP
JEUGD (0-12 jaar)
verwondering, spelenderwijs ontdekken en kennismaken, creatief vermogen

Buurtorkest KOM Together	3	1	5	1	1	1	1	1	1	1
Cultuureducatie op school	5	1		4	4	1	1	1	3	1
Cultuureducatie naschools / vrijrijkte schooldag	5	1		5	4	1	1	3	3	1
Open Huis kunstencentrum	1	2	2	3	2			4	3	2
Kindervoorstellingen	2	5							4	4
Kinderkafé	2	2	5	2	1	5	4	5	3	3
NIEUWE LIJNEN										
- Gloei Familiefestival	2	2	5	2	1				3	3
- Workshops rondom voorstellingen	4	1	5	2	1		4		3	3
- Pannenkoekentheater	1	5	5	2	1				3	5

PRIMAIRE DOELGROEP
JONGEREN (12-25 jaar)
expressie, identiteit, creatieve gemeenschappen

Van Straat naar Spotify	3	1	5	1	1	3	1	2	1	1
Geinbeat traject	2	1	3	3	2	5	5		2	2
Fashionweek Nieuwegein	3	1	5	1	1	2	1	3	1	1
DE KOM Studio	3	1	5	1	1	4	1	4	1	1
Cultuurdagen en workshops V.O.	3	1	5	1	1	2	1	3	1	1
Theater Na de Dam Jong	2	1	3	1	1	5			1	1
Podcast MeerDan	5	1	3	1	3		3	5	3	1
NIEUWE LIJNEN										
- Broedplaatsfunctie KC/4e verdieping	3	1	5	1	1	4	1	4	1	1
- Van Studio naar Stage	3	1	5	1	1	3	1	2	1	1
- Open Stage voor nieuw talent	2	1	3	3	2	5	5		2	2
- Clubnights jongeren	1	5	3	3	1	4			2	5

PRIMAIRE DOELGROEP
VOLWASSENEN (25-65 jaar)
zingeving, ontspanning, ontmoeting, verdieping

Beweegfestival	3	5	3	3	3	2	1	4	2	5
Amateurkunst: individueel, bands, koren, orkest	2		2	2	2	3	1	5	1	
NIEUWE LIJNEN										
- MaakHetMeeCafé; ontdek en ontmoet lokale makers	2		2	2	2	3	1	5	1	
- nieuwe concepten icm horeca en beleving										
- Dansavonden	1	5	3	3	1	4			2	5

PRIMAIRE DOELGROEP
OUDEREN (65+)
actief blijven, herinneren, bijdragen, verbonden zijn

Meezingconcert	2		2	1	1	1	1	5	1	
Themaprogrammering (bv dementie)	3		5	2	2	5	1		3	
Dinsdagmiddagprogrammering	1		3	2	2	5	4	2	2	
Vier het Leven - partnerprogramma's	4			3	2	2	1	3	1	
Kunstbus - partnerprogramma's	4			3	2	2	1	3	1	
NIEUWE LIJNEN										
- Zing je sterk bij dementie	3			3	2		2	4	1	
- Vertel je verhaal, workshops in de wijk ism bibliotheek	3		3	1	3	3	2	2	1	
- Gouden Dans	2		4	1	1	3	1	4	1	
- De-lange-tafel voor alleengaanden	1			1	1	1	1	2	1	
- Creatief Atelier(s) op Buurtpleinen	2			2	1	1	1	4	1	
- Storytelling festival	2	5	4	2	2	5			3	

BEWEZEN WAARDE

1. CULTUUR, LEEFKLIMAAT & ECONOMIE				2. GEMEENSCHAPSZIN & SOCIALE VERBINDING				3. GELIJKE KANSEN & MEEDOEN		
Culturele voorzieningen en evenementen verhogen stedelijke aantrekkingskracht, economische vitaliteit en sociale veiligheid.	Structurele cultuureducatie vergroot leerprestaties, creatief vermogen en toekomstkansen.	Erfgoed en kunst in de openbare ruimte versterken trots, identiteit en binding van inwoners met hun stad.		Cultuur bevordert sociale cohesie en gemeenschapszin; deelname aan kunst en cultuur vergroot onderlinge verbondenheid.	Toegankelijke ontmoetingen en gezamenlijke culturele activiteiten versterken vertrouwen, solidariteit en participatie in buurten.	Wijkgerichte cultuurprojecten vergroten leefbaarheid en veiligheidsgevoel; lokale initiatieven dragen bij aan vitale buurten.	Deelname aan kunst en cultuur verhoogt mentale weerbaarheid, zelfvertrouwen en copingvaardigheden.	Cultuureducatie en participatie verminderen ongelijkheid; kinderen uit achterstandsgroepen profiteren extra.	Cultuur verlaagt drempels tot deelname en vergroot gevoel van inclusie.	Jongeren die vroeg kennismaken met cultuur ontwikkelen betere sociale, emotionele en cognitieve vaardigheden.
MEER WETEN				MEER WETEN				MEER WETEN		
Culture and Democracy, the evidence – EU (2023): Deelname aan cultuur versterkt stedelijke vitaliteit en veiligheid doordat bewoners meer participeren, stemmen en vrijwilligerswerk doen.	LKCA (2024): Kunst- en cultuuronderwijs stimuleert cognitieve vaardigheden (zoals taal en ruimtelijk inzicht), creativiteit en empathie en draagt zo bij aan betere leerprestaties en ontwikkelkansen.	Culture For Health Report – EU (2022): Erfgoed- en kunstprojecten dragen bij aan plaatsbinding, trots en gemeenschapsgevoel.		Cultural Participation and Inclusive Societies – Council of Europe (2022): Deelname aan cultuur vergroot vertrouwen, sociale cohesie en inclusie.	Culture strengthens democracy – EU (2023): EU-rapport toont dat cultuurdeelname vertrouwen en solidariteit bevordert en samenlevingsparticipatie vergroot.	CultureForHealth Report – EU (2022): Cultuurprojecten in buurten verspreken leefbaarheid en veiligheidsgevoel via samenwerking	Evidence on the role of the arts in improving health and well-being – WHO (2019): Meer dan 3.000 studies tonen dat kunst stress verlaagt, mentale gezondheid bevordert en copingvaardigheden versterkt.	Nieuwe Fundamenten voor Cultuureducatie – LKCA (2024): LKCA benadrukt dat cultuureducatie juist kinderen uit kwetsbare groepen meer ontwikkelkansen biedt, waardoor ongelijkheid wordt verkleind.	INVENT Project – Inclusive cultural policies and practices (2023): Casestudies tonen hoe inclusieve cultuurprojecten de drempel verlagen, diversiteit versterken en inclusie bevorderen.	What is the evidence on the role of the arts in improving health and well-being? – WHO (2019): WHO laat zien dat vroege culturele blootstelling taal, geheugen, sociale en cognitieve ontwikkeling ondersteunt.
VNG & partners – Samen Cultuur Borgen (2025): Cultuur is onmisbaar voor krachtige buurten en aantrekkelijk vestigingsklimaat.	Mark Mieras over kansengelijkheid – LKCA (2024): Cultuureducatie vergroot zelfvertrouwen en vermindert kansengelijkheid.	LKCA (2023) – Cultuurparticipatie bevordert positieve gezondheid. Ook erfgoed- en cultuurdeelname draagt bij aan welzijn en verbondenheid.		VNG / Bestuurlijke afspraken cultuurbegroting (2025): Cultuur stimuleert participatie en samenkracht.	LKCA (2023) – Cultuurparticipatie & positieve gezondheid: Gezamenlijke culturele activiteiten versterken solidariteit en welzijn.	VNG – Samen Cultuur Borgen (2025): Gemeenten spelen sleutelrol in vitale buurten via cultuur.	LKCA (2023) – Cultuurparticipatie en positieve gezondheid: Deelname vergroot welzijn en veerkracht.	Mieras (2024) – Mechanismes achter kansengelijkheid: Cultuur als middel om kloof tussen kansrijk en kansarm.	VNG (2025) – Bestuurlijke afspraken cultuurbegroting: Cultuur als middel om alle groepen mee te laten doen.	Het belang van muziek voor kinderen – AVROTROS/Eva (7 apr. 2025): Neurobioloog Brankle Frank over positieve effecten muziekonderwijs op aandacht, samenwerken en ontwikkeling.

